

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Varga Rita pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a Pénzügyminisztérium Jogi és Igazgatási Főosztálya (1051 Budapest, József Nádor tér 2-4.) által képviselt **Magyar Állam I.r. alperes**, dr. Tanczi Tibor jogtanácsos által képviselt **Vas Megyei Rendőrfőkapitányság II.r. alperes**, és a dr. Goldea Zsuzsanna legfőbb ügyészségi ügyész által képviselt **Legfőbb Ügyészség III.r. alperesek** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság előtt 2006. május 18.napján P.21.044/2005/25. szám alatt hozott ítélete ellen a felperes részéről 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az I.r. alperes részére 5.000 (ötezer) Ft, a II.r. alperes részére 25.000 (huszonötezer) Ft, a III.r. alperes részére 12.100 (tizenkettőezer-egyszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A felperest képviselő dr. Varga Rita Mária ügyvéd részére 8.000 (nyolcezer) Ft pártfogó ügyvédi munkadíjat + 1.600 (egyezer-hatszáz) Ft ÁFÁ-t, azaz összesen 9.600 (kilencezer-hatszáz) Ft pártfogó ügyvédi díjat állapít meg.

Felhívja a Győri Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd részére a pártfogó ügyvédi díjat a fentiek szerint az ellátmány terhére utalja ki.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket és az állam által előlegezett pártfogó ügyvédi díjat az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### **I n d o k o l á s :**

Az első fokú bíróság a felperes kártérítés megfizetésére irányuló keresetét elutasítva kötelezte a felperest, hogy fizessen meg I.r. alperes részére 40.000,- Ft, II.r. alperes részére 40.000,- Ft perköltséget.

Az ítélet indokolásában a megyei bíróság rögzítette, hogy a **S. J. M.** tulajdonát képező, (...) forgalmi rendszámú gépjárművel közlekedő felperest 2003. május 30-án **R.** térségében igazoltatták, amelynek eredményeként indult büntetőeljárásban a Szombathelyi Városi Bíróság a B.601/2004/28. számú ítéletével a felperest felmentette a jármű önkényes elvitelének büntette miatt ellene emelt vád alól, mert a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt elkövette.

A felperes az I.-III. r. alperesekkel szemben előterjesztett, kártérítés megfizetésére irányuló módosított keresetében a Ptk. 349.§-ra hivatkozott. Előadása szerint azért érte kár, mert elfogatóparancs alapján őrizetbe vették és három napot fogva tartották, azonban a bíróság felmentette. Az eljárás miatt elvesztette a munkáját, kiesett munkabére keletkezett és lakcímet kellett váltania.

A megyei bíróság ítéletének indokolásában hivatkozott a Ptk. 339.§ /1/, valamint a 349.§ /1/ bekezdésére, valamint arra, hogy az I.r. alperessel szemben nem lehetett előterjeszteni kárigényt, hiszen a **Magyar Állam** nem tekinthető a jogszabályhely körébe tartozó jogalanynak. Az Állammal szemben is bizonyítani kellene a kártérítés egyes elemeit, így a jogellenességet, azonban a bírói gyakorlat szerint a jogszabály hatálybalépése az állam és más személy között polgári jogviszonyt nem eredményez, ezért kártérítési felelősséget sem alapoz meg.

A II.r. alperessel kapcsolatban a bíróság hivatkozott a Be. 171.§ /1/ és /2/ bekezdésének megfelelő feljelentésre, továbbá a Be. 73.§-ra, és a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható ismeretlen személy tartózkodási helye felkutatásának részletes szabályairól szóló 1/2003. (III.7.) IM rendeletre. Az elfogatóparancs a felhívott jogszabályhelyekkel összhangban került elrendelésre. A bíróság a nyomozati iratokból megállapította, hogy a hatóságok több nyilvántartást is megkerestek a lakcím felkutatására. Az eljárás elhúzódása pedig azzal volt összefüggésben, hogy a felperes a megadott lakcímről nem volt idézhető. Ezek alapján a II.r. alperes esetében sem volt a jogellenesség megállapítható.

A III.r. alperes a vádemeléssel nem sértett jogszabályt, mert az a 11/2003. (ÜK.7.) LÜ. utasítás szabályainak betartásával történt

Tekintettel arra, hogy a kártérítési felelősség megállapításához valamennyi törvényi feltétel együttes megvalósulása szükséges, a megyei bíróság az alperesek jogellenes magatartásának hiánya miatt a kártérítési igényt elutasította. A felperes kárigényével kapcsolatban - amely a kiesett munkabérrel és a lakcímváltoztatással merült fel - az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy további bizonyítást igényelt volna a bekövetkezett kár vizsgálata. E körben azonban nem kellett bizonyítást lefolytatni, mert a jogellenes magatartás hiánya már önmagában is elutasítást eredményezett.

Mindezekon felül hivatkozott az első fokon eljáró bíróság arra is, hogy a Ptk. 349.§ /1/ bekezdése alkalmazhatóságának feltételei nem álltak fenn, mert a felperes a jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki.

A felperesnek továbbá kárenyhítési és kárelhárítási kötelezettsége is lett volna, amelynek akkor tett volna eleget, ha bejelentkezik az új lakóhelyére, majd az ott átvett idézésre megjelenik a hatóság előtt.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel melyben a II.-III. r. alperesekkel kapcsolatban az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetének való helytadást kért. A fellebbezés indokaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott le teljes körű bizonyítást és ennek alapján téves jogi következtetéseket vont le. A Büntetőeljárás Törvénynek kártalanításra vonatkozó része alkotmányellenes, amelyre vonatkozóan a bíróságnak visszamenőleges hatállyal állásfoglalást kellett volna kérnie az Alkotmánybíróságtól.

Vitatta az I. és II.r. alperes részére megállapított 40.000 - 40.000,- forint perköltséget is. Álláspontja szerint sem a jegyzőkönyvek, sem az ítélet indokolása nem tér ki a perköltség összegére. Az I. és II.r alperesek perbeli cselekményei, valamint az utazási költségeik alapján a megállapított perköltség eltúlzott.

Megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait előadta, hogy az Alkotmány alapján mindenkit megillet a lakóhely szabad megválasztásának és a mozgás szabadságának a joga. A felperes azért nem jelentette be lakcímének változását, mert nem akarta, hogy tudomást szerezzenek a hozzátartozói a címéről. A felperes álláspontja szerint alkotmányellenes

intézkedésnek tekinthető az, hogy három napra őrizetbe vegyék, mert nem jelentette be az új lakcímét. Az 1/2003. (III.7.) IM rendelet 3.§ /1/ bekezdése által előírt szerveket (pl. Belügyminisztérium, társadalombiztosító) a hatóságok nem keresték meg a lakcím felkutatása érdekében, amely megkeresések sikeressége esetén az előállítás sem vált volna szükségessé.

Előadta továbbá, hogy az autó csupán próbaútra volt nála található az igazoltatás időpontjában, tekintettel arra, hogy a gépjármű tulajdonosa őt bízta meg a kormánymű javításával.

Csak a jármű tulajdonosának nyilatkozata állt rendelkezésre ebben a körben, ezért indítványozta az elsőfokú eljárásban a tulajdonossal szemben lefolytatott szabálysértési eljárás iratainak beszerzését, azonban a megyei bíróság ezt az indítványt nem teljesítette. Ezért továbbra is indítványozza ezen iratok beszerzését.

A Ptk. 349.§ alapján a kártérítés jogalapja az, hogy a bíróság felmentette az ellene emelt vád alól a felperest. Arról, hogy a felhívott jogszabályhely a kártérítés megállapításának feltételeként a jogorvoslati lehetőség kimerítését írja elő, a felperes nem tudott és a nyomozóhatóság sem tájékoztatta megfelelően róla.

Az I.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú eljárásban benyújtott ellenkérelemben foglaltakat változatlanul fenntartotta és kérte az ítélet helybenhagyását, valamint a felperes perköltségben való marasztalását.

A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult.

A III.r. alperes az elsőfokú eljárás során tett ellenkérelmében foglaltakat ugyancsak fenntartotta, és kérte az első fokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben történő marasztalását. Azt annyiban egészítette ki, hogy bizonyítatlanság miatt mentette fel a bíróság a felperest az ellene emelt vád alól, azonban a bírói gyakorlat szerint nem elég a nyomozóhatóság és a vádhatóság felelősségének megállapításához önmagában az, hogy a büntetőbíróság felmentette a vád alól a vádlottat.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint **nem alapos**:

Az elsőfokú ítéletnek az I. r. alperessel szembeni keresetet elutasító részét a fellebbezés nem érintette, a fellebbező felperes az I. és II. r. alperes részére megállapított perköltséget, valamint a II. és III.r. alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezést vitatta, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§./3/ bekezdésének korlátai között bírálta felül.

Az ítéltábla álláspontja szerint a megyei bíróság a perben a szükséges és egyben elégséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp.206.§./1/ bekezdésében írtaknak megfelelően helyesen, okszerűen, összességükben értékelve helytálló tényállást állapított meg és abból megfelelő jogi következtetést vont le.

Az 1/2003. (III.7.) IM rendelet 3.§-a azt írja elő az intézkedésre jogosult szervnek, hogy a jegyzőt vagy a Belügyminisztérium Központi Adatfeldolgozó Nyilvántartó és Választási Hivatalt kell megkeresnie a lakcím, illetve a tartózkodási hely felderítése érdekében.

Lehetőséget ad a jogszabály egyéb szerv nyilvántartásából történő adatátvételre, azonban ez nem kötelező és csupán a megkeresett szerve vonatkozó jogszabályok által meghatározott keretek között lehet adatot kérni.

Az első fokon eljáró bíróság helyesen állapította meg a csatolt büntetőiratokból, hogy a felperes lakcímének felkutatása érdekében több nyilvántartást megkeresett az illetékes hatóság. Az ügyfélnek kell bejelentenie a lakcímének, illetve tartózkodási helyének megváltozását. Amennyiben a bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt a nyomozó hatóság vagy más hatóság nem tudja neki kézbesíteni a hivatalos iratokat, akkor lehetősége van megkeresni nyilvántartásokat, azonban nincs olyan jogszabály, amely sorrendet állít fel arra, hogy mely szerveket kell még megkeresni kötelezően a cím felderítése és az eredményes kézbesítés érdekében.

Az ítéltábla egyetért a megyei bíróság azon álláspontjával, amely szerint nem került volna sor az elfogatóparancs kiadására, ha a felperes időben bejelentkezik az új lakcímére és átveszi a neki szóló idézéseket. Az elfogatóparancs kiadásának időpontjában a felperes bejelentett címe a ... szám volt, ezért a hatóságnak nem is volt kötelezettsége, hogy ezt követően ellenőrizze a felperes új lakcímre való bejelentkezésének megtörténtét.

A másodfokú bíróság osztja a megyei bíróság azon álláspontját, amely szerint a Ptk. 339.§ /1/ és 349.§ /1/ bekezdés vizsgálata során a kártérítési felelősség

megállapításának elengedhetetlen feltétele a jogellenes magatartás, amelyet azonban egyik alperes esetében sem lehetett bizonyítani. A jogellenesség hiánya önmagában a kereset alaptalanságát eredményezi, ezért a kár megállapítása érdekében már nem kell további bizonyítást lefolytatni.

Figyelemmel arra, hogy a bíróság ítéletével felmentette a felperest a jármű önkényes elvitele miatt ellene emelt vád alól, a szabálysértési iratok beszerzése az alperesek felelősségének megállapításához nem szükséges és nem releváns, ezért az ítélőtábla a felperes erre irányuló indítványát nem teljesítette. A szabálysértési iratokkal ugyanis a felperes azt kívánta bizonyítani, hogy javításra volt nála a gépjármű és ennek során próbálta ki a kormányművet. Ennek a bizonyítása azonban már nem szükséges tekintettel arra, hogy a jármű önkényes elvitelének büntette nem volt kétséget kizáróan megállapítható.

A Pp. 78.§ /1/ bekezdése szerint a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a peresztes felet kell kötelezni. A peresztes felperesnek ebben az esetben az I. és II. r. alperes költségeit is viselnie kell, amely magában foglalja a jogtanácsos munkadíját és indokolt készkiadásait.

A Pp. 67.§ /2/ bekezdése értelmében a perben a gazdálkodó szervezet jogtanácsosát az ügyvéd jogállása illeti meg. Ezért az I. és II. r. alperest képviselő jogtanácsos költségeinek megállapításakor a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szabályait kell alkalmazni.

A felhívott jogszabály 3.§-a értelmében, ha a fél és képviselője között nincs megállapodás a díjára vonatkozóan, akkor a munkadíjnak a peresztes felet terhelő összege tízmillió forintot meg nem haladó pertárgyérték esetében a pertárgyérték 5%-a, de legalább 10.000,- forint, amelyet a 3.§ /6/ bekezdése alapján indokolt esetben mérsékelhet a bíróság. A pertárgy értéke a jelen perben 845.000,- forint volt, az első fokon eljáró bíróság pedig ennek alapulvételével számolta ki az I. és II. r. alperest megillető perköltség összegét.

Az I.r. alperest képviselő jogtanácsos a két tárgyalási nap közül csupán az egyikén jelent meg, azonban nem a bíróság székhelyéről érkezett, ezért az utazással is felmerültek költségei. Ezen túlmenően a jogtanácsosok beadványokat is szerkesztettek, amely szintén a perköltség körébe tartozik.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság a jogszabályok által biztosított keretek között, helyesen állapította meg a perköltséget, mert a megállapított perköltség igazodik a pertárgy értékéhez, valamint az I. és II. r. alperes eljárási cselekményeihez.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra a megyei bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott részét annak helyes indokai alapján - a Pp. 253.§ /2/ bekezdésére figyelemmel - helybenhagyta.

Az ítéletábra az elsőfokú ítélet kiegészítéseként utal arra, hogy amennyiben az ügyfél valamely jogszabályt alkotmányellenesnek talál, és erről a bíróságot tájékoztatja, akkor a bíróságnak csupán lehetősége, de nem kötelessége az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése. Ha az ügyfél alkotmányellenességre hivatkozik, abban az esetben kezdeményezheti az Alkotmánybíróság erre irányuló eljárásának lefolytatását.

Az ítéletábra másodfokú perköltség címén - a Pp. 239.§-ra, valamint 78.§ /1/ bekezdésére figyelemmel - az I.r. alperes részére 5.000,- forint perköltséget állapított meg tekintetbe véve azt, hogy nem volt útiköltség igénye. A II.r. alperest megillető perköltséget 20.000,- forintban + útiköltség címén 5.000,- forintban, mindösszesen 25.000,- forintban állapította meg. A III.r. alperesnek járó perköltséget az ítéletábra az előterjesztett részletes kimutatás szerint 12.100,- forintban állapította meg a kerekítés szabályait alkalmazva.

Győr, 2007. évi április hó 5. napján

Dr. Ábrahám Éva sk. . Lezsák József sk.  
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.  
bíró